

AZƏRBAYCAN VETERANI

Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının orqanı

04 (122) 05 mart 2019-cu il

İctimai-siyasi qəzet

İlham Əliyev Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar Bakıda ümumxalq yürüşündə iştirak edib

Bəşər tarixində ən qanlı cinayətlərdən biri olan Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümü ilə əlaqədar fevralın 26-da Bakıda ümumxalq yürüşü keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri yürüşdə iştirak ediblər.

Paytaxtın Azadlıq meydanından Xətai rayonunda ucaldılmış abidəyə doğru hərəkətə başlayan və on minlərlə insanın iştirak etdiyi ümumxalq yürüşünün məqsədi Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad etmək, erməni faşistləri tərəfindən insanlığa qarşı törədilmiş bu vəhşi cinayəti yenidən dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmaqdır.

On sırada Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın olduqları ümumxalq yürüşünün iştirakçıları qanlı qırğının günahsız qurbanlarının - xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilmiş uşaqların, qadınların və qocaların portretlərini, 27 il əvvəl törədilmiş hadisələrin dəhşətli səhnələrini əks etdirən fotoşəkilləri, faciənin

təqsirkarlarından cavab tələb etmək, onları cəzalandırmaq, bu soyqırımı beynəlxalq səviyyədə siyasi-hüquqi qiymət vermək barədə çağırışlar və soyqırımı qurbanlarının adlarının,

fasadlarında və eyvanlarında "Dünya Xocalı soyqırımını tanımalıdır!", "Xocalıya ədalət!", "Xocalını unutmayın!", "Rədd olsun erməni faşizmi!", "Xocalı - XX əsrin soyqırımı",

dirçələcək" və s. şüarlar nümayiş etdirilirdi.

Ümumxalq yürüşü iştirakçılarının hüznü çöhrələrinə baxanda görünürdü ki, ötən 27 il Xocalının dinc sakinlərinə qanlı divan tutulmasının dəhşətini yaddaşlardan silə bilməyib. Bir gecədə yerlə-yeksan edilmiş bu Azərbaycan şəhərinin adı indi Xatın, Liditse və Sonqmi ilə qoşa çəkilir.

Bütövlükdə bu ümumxalq yürüşü Azərbaycanın Xocalı soyqırımını ilə bağlı apardığı genişmiqyaslı işin növbəti mərhələsidir. Dünya Xocalı qırğını haqqında əsl həqiqəti bilməli, başa düşməlidir ki, XX əsrin sonunda bütün sivil bəşəriyyətin gözü qarşısında törədilmiş bu vəhşiliyə laqeydlilik, yüzlərlə dinc insanın ölümündə təqsirkar olanların cəzalandırılmaması belə faciələrin planetin hər bir nöqtəsində təkrarlanmasına gətirib çıxara bilər. Bu yürüş həm də Azərbaycan xalqının sıx birliyini, onun öz şəhidlərinin xatirəsinə ehtiramını, işğal altındakı torpaqların azad olunması və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası üçün əlindən gələni etmək əzmini nümayiş etdirdi.

soyadlarının əks olduğu Azərbaycan, rus, ingilis dillərində plakatlar və transparantlar tutmuşdular. Marşrut boyunca yolların kənarlarındakı monitorlarda, binaların

"Cinayətkarlar cəzasız qalmayacaqlar!", "Xocalı soyqırımı - 27 il", "Xocalı soyqırımını bəşəriyyətə qarşı cinayətdir", "Xocalı, sözün bitdiyi yer", "Viran edilən Xocalı yenidən

Azərbaycan Əfqanıstan veteranlarına dövlət qayğısının artırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. Əfqanıstanda müharibənin başa çatmasının 30 illiyi ilə əlaqədar Azərbaycan Əfqanıstan veteranlarına dövlət qayğısının artırılması, Azərbaycan Əfqanıstan Veteranları İctimai Birliyinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, habelə Birliyin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi üçün

cari məsələlərin həlli və nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsinin təmin olunması məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Əfqanıstan Veteranları İctimai Birliyinə 1,0 (bir) milyon manat ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 21 fevral 2019-cu il.

Prezident əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlərə dair Sərəncam imzalayıb

Prezident İlham Əliyev əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Sərəncamın imzalanmasında məqsəd əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində tədbirləri davam etdirmək və bu tədbirlərin əhatə dairəsini daha da genişləndirməkdir.

Sərəncamda Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə aşağıdakılarla bağlı normativ hüquqi aktların layihələrini on beş gün müddətində hazırlayıb Prezidentə təqdim etmək tapşırılır:

- yaşa görə sosial müavinətin məbləğinin 130 manata çatdırılması;
- sosial müavinətin məbləğinin I qrup əlilliyə görə 150 manata, II qrup əlilliyə görə 130 manata, III qrup əlilliyə görə isə 110 manata çatdırılması;
- sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara sosial müavinətin məbləğinin 150 manata çatdırılması;
- ailə başçısını itirməyə görə sosial müavinətin məbləğinin 80 manata çatdırılması;
- valideynlərini itirmiş və valideyn himayə-

sindən məhrum olmuş uşaqların qəyyumlarına (himayəçilərinə) sosial müavinətin məbləğinin 100 manata çatdırılması;

- müddətli həqiqi hərbi xidmət qulluqçularının uşaqlarına sosial müavinətin məbləğinin 100 manata çatdırılması;
- beşdən çox uşağı olan qadınlara sosial müavinətin məbləğinin hər uşaq üçün 55 manata çatdırılması;
- uşağın anadan olmasına görə sosial müavinətin məbləğinin 200 manata çatdırılması;
- dəfn üçün ödənilən sosial müavinətin məbləğinin 300 manata çatdırılması;
- I qrup əlillərə və ya sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək şəxslərə qulluq üçün əmək pensiyasının sığorta hissəsinə əlavə əvəzinə I qrup əlilliyi olan şəxslərə qulluq edənlərə və sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara qulluq edənlərə 50 manat məbləğində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi;
- müharibə veteranlarına kommunal, nəqliyyat və digər xidmətlərə görə sosial müavinət, habelə döyüşən ordunun tərkibində xidmət etmiş müharibə iştirakçılarının əmək pensiyasının sığorta hissəsinə əlavə əvəzinə 80 manat məbləğində Azərbaycan Respublikası

- Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi;
- müharibə əlillərinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün məbləğinin I qrup əlilliyə görə 250 manata, II qrup əlilliyə görə 230 manata, III qrup əlilliyə görə 210 manata çatdırılması;
- əlillik ümumi xəstəlik, hərbi xidmət dövründə xəstələnmə, əmək zədəsi və peşə xəstəliyi, hərbi əməliyyatlar keçirilən zonada olmaqla əlaqədar, Çernobil AES-də qəzanın ləğvi ilə əlaqədar səbəblərdən baş verdikdə I qrup əlilliyə görə sosial müavinət alanlara Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün əmək pensiyası almaq hüququ olan I qrup əlillərə (gözdən əlillər istisna olmaqla) şamil olunması və məbləğinin 100 manata çatdırılması;
- 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarına, İkinci Dünya müharibəsi dövründə Leningrad şəhərinin mühasirəsi zamanı şəhərin müəssisələrində, idarə və təşkilatlarında işləmiş və "Leningradın müdafiəsinə görə" medalı, "Leningrad mühasirəsində yaşayan" döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə (müharibə əlilləri istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün məbləğinin 150 manata çatdırılması.

Veteranlarımız gənclərin Xocalı soyqırımı ilə bağlı məlumatlandırılmasına xüsusi diqqət göstərirlər

Xocalı soyqırımı iki yüz ildən çox müddətdə təcavüzkar erməni millətçilərinin xalqımıza qarşı apardıqları etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin qanlı səhifəsidir. Xocalı faciəsi tarixi yaddaşlardan heç vaxt silinməyən, dünya tarixində dinc əhalinin kütləvi qətləmini kimi dərin iz qoymuş Xatın, Sonqmi, Lidiçe, Babi Yar, Ruanda, Serebrenitsa kimi soyqırımları ilə bir sırada dayanır. Xüsusi qəddarlıqla həyata keçirilən Xocalı soyqırımının törədilməsi zamanı ermənilər Azərbaycanın bu qədim yaşayış məskəninin yer üzündən silinməsinə qarşıya məqsəd kimi qoymuşdular. Azərbaycanlıların yaşadığı,

hakimiyyətə qayıdırdan sonra verilib.

Bu fikirlər Xocalı soyqırımının 26-cı ildönümü ilə əlaqədar fevralın 25-də Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatında veteranların, ziyalıların, gənclərin iştirakı ilə keçirilən anım tədbirində səsləndirilib.

Tədbirdən əvvəl Respublika Veteranlar Təşkilatının əməkdaşları, İkinci Dünya, Qarabağ müharibələri, əmək və Silahlı Qüvvələr veteranları, ziyalılar, gənclər Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini dərin ehtiramla yad edərək, "Ana harayı" abidəsi önünə

yeddi mindən çox əhalisi olan Xocalı ermənilər yaşayan kəndlərin əhatəsində ən böyük və qədim yaşayış məskəni olub. 1992-ci ilin fevralında Ermənistan silahlı qüvvələri keçmiş sovet ordusuna məxsus 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə Xocalı əhalisini vəhşicəsinə qətlə yetirərək soyqırımının ən iyrenc mərhələsi olan izi itirmək kimi mənfur hərəkətlərə də əl atıb, Azərbaycan xalqı, eləcə də bəşəriyyət üçün nadir abidələr nümunəsi olan Xocalı abidələrini də dağıdıblar. Xocalı soyqırımına ilk dəfə siyasi-hüquqi qiymət məhz ümummilli lider Heydər Əliyevin

tər çiçəklər düzüblər.

Təşkilatın inzibati binasında keçirilən tədbirdə Xocalı soyqırımı qurbanlarının, həmçinin Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçən şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Respublika Veteranlar Təşkilatının sədr müavini, ehtiyatda olan polkovnik Cəlil Xəlilov qeyd edib ki, Xocalı soyqırımının dünyada tanınması, bu faciəyə lazımi qiymətin verilməsi üçün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlət səviyyəsində aparılan genişmiqyaslı fəaliyyət uğurlu

nəticələrini verir. Bu baxımdan Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində görülən işlər xüsusi vurğulanıb. Qeyd olunub ki, məhz bu kampaniya nəticəsində hazırda dünyanın bir sıra ölkələri, həmçinin bəzi beynəlxalq təşkilatlar Xocalı qətləminin soyqırımı kimi tanınması barədə qərarlar qəbul edib. Ayrı-ayrı dövlətlərdə Xocalı soyqırımı ilə bağlı abidələr ucaldılıb. Bu istiqamətdə aparılan səmərəli işin nəticəsidir ki, hər dəfə faciənin ildönümündə dünyanın bir çox ölkəsində Xocalı qurbanlarının əziz xatirəsi anılır, mitinqlər keçirilir, erməni vəhşiliklərini əks etdirən fotosəkillər, filmlər nümayiş etdirilir. Hazırda Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə beynəlxalq aləmdə Xocalı soyqırımının tanınması istiqamətində ardıcıl iş aparılır. Son illər Xocalı həqiqətlərinin dünyaya tanınması, erməni terrorçularının həyata keçirdiyi insanlıq əleyhinə cinayətlərin beynəlxalq miqyasda ifşası sahəsində xeyli iş görülüb.

"2016-cı ilin Aprel döyüşlərində Azərbaycan Ordusu torpaqlarımızın bir qismini işğaldan azad edib,

uğurlu Naxçıvan əməliyyatı ilə 11 min hektar ərazi nəzarətimizə keçib. Ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün bizim kifayət qədər hərbi gücümüz, iqtisadi potensialımız və siyasi iradəmiz var. Mövcud status-kvo qəbuləlməzdir və Ermənistanın işğalçı qüvvələrinin torpaqlarımızdan çıxarılması tələbi daim gündəmdədir. Azərbaycan xalqı və dövləti Xocalı faciəsini heç vaxt unutmur və unutmayacaq", - deyərək Cəlil Xəlilov vurğulayıb.

Digər çıxış edənlər də Xocalı soyqırımının bəşəriyyət tarixində ən böyük faciələrdən biri olduğunu söyləyib, ermənilərin Xocalıda törətdikləri dəhşətli vəhşiliklərdən və qanlı cinayətlərdən danışdılar. Natiqlər Xocalı soyqırımına dünya ölkələri tərəfindən lazımi qiymətin verilməsi, beynəlxalq ictimaiyyətin faciə barədə daha geniş məlumatlandırılması işində hər bir azərbaycanlının fəal iştirakının vacibliyini qeyd ediblər.

Çıxışlarda Xocalının və işğal altındakı digər torpaqlarımızın azad olunacağına, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tezliklə təmin ediləcəyinə qəti inam ifadə olunub.

Cəlil Xəlilov: Dünya ictimaiyyətindən Xocalıdakı qanlı cinayətə siyasi-hüquqi qiymət verməyi tələb edirik

Erməni faşizminin Xocalıda törətdiyi vəhşiliklərin dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılmasında Azərbaycan Respublikası Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının da xüsusi rolu var. Bu gün biz bir daha gənclərimizin, beynəlxalq təşkilatların və ictimaiyyətin diqqətinə çatdırmaq istəyirik ki, Xocalıda soyqırım zamanı Azərbaycan xalqına qarşı misli görünməmiş vəhşilik törədilib, günahsız insanlar qətlə yetirilib və evlərindən didərgin salınıb. Ermənilərin əsas məqsədi Dağlıq Qarabağın Azərbaycandan qoparılaraq Ermənistanla birləşdirilməsi idi.

Bu fikirləri fevralın 25-də Xətai rayonunda faciə qurbanlarının xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət edən Respublika Veteranları Təşkilatının sədr müavini, ehtiyatda olan polkovnik Cəlil Xəlilov AZƏRTAC-a müsahibəsində deyib.

Cəlil Xəlilov qeyd edib ki, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistanın

nizami hərbi birləşmələri keçmiş sovet ordusunun Xankəndidə yerləşən 366-cı motoatıcı alayının iştirakı ilə Xocalı şəhərinə hücumu keçərək bir gecədə şəhəri yerlə-yeksan edib. Azərbaycanın tarixi şəhəri olan Xocalıda evlər, abidələr dağıdılib. Bu qanlı aksiya zamanı dinc əhaliyə amansızlıqla divan tutulub, 613 nəfər qətlə yetirilib, cəsədlər təhqir olunub, 1275 nəfər girov götürülüb. Qətlə yetirilənlərin 63-ü uşaq, 106-sı qadın, 70-i qoca idi.

Ehtiyatda olan polkovnik bildirib ki, bu qanlı cinayəti dərin kədər və nifrət hissi ilə xatırlayır, dünya ictimaiyyətindən bu qətləmə biganə qalmamağı tələb edirik. Aparıcı dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar bu ağır cinayətə siyasi-hüquqi qiymət verməlidirlər. Ermənistan silahlı qüvvələri işğal altındakı Azərbaycan torpaqlarından geri çəkilməlidir.

Respublika Veteranları Təşkilatı bu istiqamətdə beynəlxalq veteranlar təşkilatları ilə sıx əməkdaşlıq edir. Təşkilatın Rəyasət Heyəti Dünya Veteranları Federasiyasına

bəyanatla müraciət edib, bu qurumu ətraflı məlumatlandırıb. Yetmiş milyona yaxın üzvü olan Dünya Veteranları Federasiyasının Rəyasət Heyətində həmin hadisələr müzakirə edilib. Bu istiqamətdə işlər ardıcıl davam etdirilir.

Təşkilatın sədr müavini Xocalı şəhidlərinin xatirəsinin heç vaxt unudulmayacağını bildirib, bu qanlı cinayəti törədənlərin layiqli cəzalarını alacaqlarına əminliyini vurğulayıb.

“Ölkəmizdə II Dünya Müharibəsi ilə bağlı muzeyin yaradılması faydalı olar”

“Biz dəfələrlə Bakıya “Qəhrəman şəhər” adının verilməsi təklifi ilə çıxış etmişik”

Gələn il İkinci Dünya Müharibəsinin 75 illiyi dünyanın bir çox ölkələrində, xüsusilə də faşizm qarşı ciddi mübarizə aparan, bu yolda böyük qurbanlar verən, fədakarlıqlar göstərən dövlətlərdə, eləcə də ölkəmizdə qeyd ediləcək.

Millət vəkili Siyavuş Novruzovla söhbətimizdə Azərbaycanın faşizm üzərindəki qələbədəki rolunu şərh etməklə yanaşı, Azərbaycanın bu qələbədəki rolunun təbliği istiqamətində atılması gerekən addımlara da aydınlıq gətirməyə çalışdıq.

-Siyavuş bəy, gələn il faşizm üzərindəki qələbənin 75 illiyi qeyd olunacaq. Respublika Veteranlar Təşkilatının sədr müavini, polkovnik Cəlil Xəlilov saytımıza açıqlamasında belə bir təkliflə çıxış edib ki, ölkəmizin II Dünya Müharibəsində iştirakını əks etdirən muzeyin açılmasına ehtiyac var və bu, tarixi həqiqətlərin gənc nəsələ təbliği baxımından da mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu təkliflə bağlı fikrinizi bilmək istədik.

-Hesab edirəm ki, ölkəmizdə belə bir muzeyin yaradılması məqsədəuyğun olar. Çünki Azərbaycan II Dünya Müharibəsində həqiqətən də aktiv iştirak edib, faşizm üzərində qələbənin əldə edilməsinə böyük töhfələr verib. Həm insan resursu baxımından, həm də təchizat baxımından Azərbaycan SSRİ məkanında faşizmə qarşı mübarizəyə ən çox töhfə verən ölkədir. Biz əhalinin o vaxtkı sayına görə müqayisə etsək görürük ki, Azərbaycan bu məsələdə həqiqətən də öncül mövqeyə malikdir. Bu baxımdan Azərbaycanın II Dünya Müharibəsində iştirakını, faşizm üzərindəki qələbədə göstərdiyi fədakarlıqları əks etdirən belə bir muzeyin yaradılması hesab edirəm ki, işin xeyrinə olar. Bu, gənclərin, yeni nəsillərin maariflənməsi, ölkəmizə gələn qonaqların məlumatlandırılması baxımından da faydalı olar. Bu baxımdan hesab edirəm ki, belə bir muzeyin yaradılması məqsədəuyğundur.

-Azərbaycanın II Dünya Müharibəsində insan faktoru baxımından da yaxından iştirak etdiyini vurğuladınız. Bu iştirakçılıq rəqəmlərdə necə əks olunub?

-Azərbaycan II Dünya Müharibəsində 600 min nəfərlə cəbhələrdə təmsil olunurdu. Hansı ki, onun 300 mini faşizmə qarşı döyüşlərdə qəhrəmancasına həlak oldu. Geri qayıdanların isə yarısı əlil vəziyyətində geri qayıtdı. Azərbaycan kifayət qədər böyük canlı qüvvə ilə bu müharibədə iştirak etdi.

-Faşizm üzərindəki qələbədə Bakı neftinin önemi həm yerli, həm də xarici ekspertlər tərəfindən zaman-zaman qeyd olunub. Hətta mərhum prezident Heydər Əliyev bildirirdi ki, əgər Bakı nefti olmasaydı, o zaman müharibənin taleyi sual altına düşə bilərdi. Sizcə bu amil faşizm üzərindəki qələbədə Bakı neftinin əlahiddə əhəmiyyətə malik olduğunu isbatlamırmı?

-Təbii ki, Bakı neftinin faşizm üzərindəki qələbədəki rolu böyükdür. Daha dəqiq desək, faşizm üzərindəki qələbədə Bakı nefti həlledici əhəmiyyətə malik olub. Çünki həmin vaxtı SSRİ-dəki bir sıra neft yataqları hələ kəşf edilməmiş, istismara verilməmişdi. Tümen və s. kimi neft yataqları yalnız sonradan istifadəyə verildi. Belə olan halda müharibənin bütün ağırlığı neft Bakısının üzərinə düşürdü. Müharibədə iştirak edən bütün təyyarələrin, tankların, döyüş maşınlarının 70%-dən çoxu məhz Bakı nefti ilə hərəkətə gətirilirdi. Buna görə də Hitlerin əsas planlarından biri Bakını tutmaq idi. O, Bakını tutmaqla SSRİ-nin yanacaq təchizatından məhrum etmək, müharibənin taleyini həll etmək istəyirdi. Yəni Bakı həm də bir sənaye şəhəri, neft şəhəri kimi II Dünya Müharibəsində fəal iştirak edib.

-Lakin təəssüflər olsun ki, göstərdiyi bütün fədakarlıqlara rəğmən Bakıya “Qəhrəman şəhər” adı verilmədi...

-Bəli. Bu, həqiqətən də təəssüf doğuran bir məsələdir. Biz dəfələrlə Bakıya “Qəhrəman şəhər” adının verilməsi məsələsini qaldırmışıq. Çünki Bakı bu ada artırılması ilə layiqdir. Qeyd etdiyimiz kimi ön xəttə bütün təchizat Bakıdan gərdi.

Bakının faşizm üzərindəki qələbədəki rolu doğrudan da böyükdür. Bakıda II Dünya Müharibəsində SSRİ-nin müxtəlif bölgələrindən gətirilən qaçqınlar məskunlaşdırılıb. Buradakı qospitalarda alman faşizmi ilə döyüşlərdə yaralanan minlərlə insan müalicə alıb. Bakının, Azərbaycanın

bu müharibədəki mövqeyi birmənalı olub.

Əgər biz Qərbi ölkələrinə baxsaq görürük ki, onların bir çoxunda bu məsələyə birmənalı baxış olmayıb. Yəni orada insanların bir qismi faşizmə qarşı döyüşsə də, digər qismi alman faşizminin sıralarında vuruşurdu. Azərbaycanda isə SSRİ-nin tərkibində faşizmə qarşı yekdil mübarizə həyata keçirilirdi.

Təəssüflər olsun ki, Azərbaycandan olan, faşizmə qarşı mərdliklə döyüşən insanlarımızın bir qismi də öz layiqli qiymətini almayıb.

-Sizcə cəbhələrdə böyük qəhrəmanlıqlar göstərən azərbaycanlıların hamısının layiqincə qiymətləndirilməsinə nə mane oldu?

-Buna səbəb o vaxt SSRİ rəhbərliyində ermənilərin geniş şəkildə təmsilçiliyi idi. O vaxt SSRİ-nin həm Müdafiə Nazirliyində, həm Xarici İşlər Nazirliyində, həm SSRİ Mərkəzi Komitəsində və digər qurumlarda çoxlu sayda erməni var idi. Onlar azərbaycanlıların orden və medallarla təltif edilməsinə, onların layiqincə qiymətləndirilməsinə maneçilik törədirdilər. Onlar cəbhə xəttindən mərkəzə göndərilən təltiflərlə bağlı təqdimatlara mane olurdular. Bunun özü də vacib araşdırma tələb edən məsələlərdən biridir. Hesab edirəm ki, bu istiqamətdə ciddi, fundamental araşdırmaların aparılmasına ehtiyac var və bu, tarixi həqiqətlərin üzə çıxarılması baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir.

“Mədəniyyət Nazirliyi muzeylə bağlı bu təklifi dəyərləndirməlidir”

Aydın Mirzəzadə: “Əlavə eksponatların əldə edilməsi üçün digər ölkələrlə də əməkdaşlıq etmək olar”

Xəbər verdiyimiz kimi, Respublika Veteranlar Təşkilatının sədr müavini, ehtiyatda olan polkovnik Cəlil Xəlilov saytımıza açıqlamasında maraqlı təkliflə çıxış edib. Azərbaycanın II Dünya Müharibəsi zamanı faşizmə qarşı mübarizədə yaxından iştirak etdiyini, faşizm üzərində qələbədə böyük xidmətlərə malik olduğunu bil-

dirən Cəlil Xəlilov, ölkəmizin bu müharibədəki iştirakını əks etdirən muzeyin yaradılması təklifi ilə çıxış edib.

Moderator.az-a açıqlamasında sözügedən təklifə münasibət bildirən millət vəkili Aydın Mirzəzadə, bu təklifin dəyərləndirilməsinin zəruriliyini vurğulayıb:

“Şəhv etmərsə, bizim Tarix Muzeyinin tərkibində bununla bağlı böyük bir bölmə var. Ancaq bununla bağlı ayrıca bir muzeyin yaradılması da maraqlı təklifdir.

Azərbaycan II Dünya Müharibəsində yaxından iştirak edib, faşizm üzərində qələbənin əldə edilməsinə mühüm töhfələr verib. Müharibəyə gedən soydaşlarımızın 300 min nəfəri faşizmə qarşı mübarizədə qəhrəmancasına həlak olub. Azərbaycanın 120-dən çox döyüşçüsü Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülüb. Həzi Aslanov isə iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adı ilə təltif edilib.

Azərbaycanın II Dünya Müharibəsində iştirakı ilə bağlı müəyyən eksponatlar var və bu eksponatlara yenilərinə əlavə etmək üçün bir sıra ölkələr, eləcə də Rusiya ilə əməkdaşlıq etmək olar. İstənilən halda Mədəniyyət Nazirliyi muzeylə bağlı bu təklifi dəyərləndirməlidir. II Dünya Müharibəsi və Azərbaycanın bu müharibədə iştirakı tariximizin ayrılmaz bir hissəsidir. Buna görə də bu məsələ daim diqqət mərkəzində olmalıdır”.

Seymur ƏLİYEV

“Xocalı: Şahidlər danışır” kitabının təqdimatı olub

Bakının Pırşağı qəsəbəsində müvəqqəti yerləşən Xocalı şəhər 2 sayılı orta məktəbdə yazıçı və publisist İradə Əlilinin Xocalı soyqırımının 27 illiyi ilə əlaqədar “Xocalı: Şahidlər danışır” kitabının təqdimatı keçirilib.

Azərbaycanda Qadın Sahibkarlığının İnkişafı Assosiasiyasının (AQSİA) sosial iş komissiyasının rəhbəri Gülnarə Xəlilova AZƏRTAC-a bildirib ki, təqdimat AQSİA-nın dəstəyi ilə təşkil edilib. “Xocalı: Şahidlər danışır” kitabı 4 dildə - Azərbaycan, rus, ingilis və türk dillərində çap edilib. Daha əvvəl isə Azərbaycan, Türkiyə və Ukraynanın şəhərlərində təqdim olunub. Kitabda Xocalı soyqırımı şahidlərinin və iş-gəncələrə məruz qalmış insanların acı xatirələri əks olunub.

Tədbirdə məktəbin müəllim kollektivi və şagirdlər, Qarabağ müharibəsi veteranları və şəhid ailələrinin üzvləri, ictimai xadimlər iştirak edib. Xocalı soyqırımının qurbanları bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Çıxış edənlər Ermənistanın Azərbaycana qarşı işğalçı siyasətinin ağır nəticələri barədə danışdı. Qeyd edilib ki, Xocalı soyqırımı ən dəhşətli cinayətlərdən biridir. Ermənilərin xalqımıza qarşı cinayəti, eləcə də Xocalı soyqırımını törədən şəxslər cəzasız qalmayacaq.

Vurğulanıb ki, ölkə rəhbərliyinin apardığı məqsədyönlü siyasət sayəsində Ermənistanın cinayət əməllərinin dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılması üzrə vacib iş aparılır və hər birimiz bu prosesdə iştirak etməliyik. Bir sıra dövlətlər, nüfuzlu beynəlxalq strukturlar Ermənistanın təcavüzünü tanıyıb.

Məktəblilər mahnılar ifa edib və Vətən, Qarabağ, Xocalı barədə şeirlər oxuyub. Tədbirdən sonra qonaqlar Xocalı şəhər 2 sayılı məktəbdə tədris şəraiti və istedadlı uşaqların bacarıqlarının inkişafı ilə tanış olub.

DTX-nin arxiv fondlarında saxlanılan tarixi əhəmiyyətli sertifikatların təqdim olunması ilə əlaqədar tədbir keçirilib

Bu il martın 28-də Azərbaycan təhlükəsizlik orqanlarının yaranmasının 100 illiyi tamam olur. Bu əlamətdar tarix münasibətilə keçirilən tədbirlər çərçivəsində Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) Heydər Əliyev adına Akademiyasındakı "Şöhrət" muzeyində İkinci Dünya müharibəsi zamanı Avropa Müqavimət Hərəkatında göstərdikləri xüsusi şücaətə görə vaxtilə Fransa və İtaliya hökumətləri və hərbi komandanlıqları tərəfindən "Vətənpərvərin sertifikatı" ilə təltif edilmiş azərbaycanlı partizanların vərsələrində DTX-nin arxiv fondlarında saxlanılan həmin sertifikatlar (şəhadətnamələr) təqdim olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, general-polkovnik Mədət Quliyev, Milli qəhrəmanlar, Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin direktoru, akademik Nailə Vəlixanlı, Fransanın Azərbaycanadakı səfiri xanım Orelia Buşez, İtaliyanın Azərbaycandakı konsulu xanım Anna Mariya Biançi, DTX-nin rəhbər əməkdaşları, təhlükəsizlik orqanlarının veteranları, İkinci Dünya müharibəsinin veteranları, azərbaycanlı partizanların övladları, "ASAN Könüllüləri" Təşkilatının üzvləri, gənclər təşkilatlarının nümayəndələri, Akademiyanın müəllim və kursantları iştirak ediblər.

Əvvəlcə tədbir iştirakçıları ümummilli lider Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə ehtiramla yad edərək abidəsi öntünə əklil qoyublar. Qonaqlar "Şöhrət" muzeyində dünya şöhrətli siyasi xadim Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətini əks etdirən fotostendlər və ekspozisiyalar ilə tanış olublar. Onlara Ulu Öndərin təhlükəsizlik orqanlarına və Azərbaycana rəhbərlik etdiyi, SSRİ kimi nəhəng bir dövlətin siyasi olimpidə təmsil olunduğu, müstəqil respublikamızın memarı və qurucusu kimi fəaliyyət dövrünün əhatə edən arxiv materialları, orijinal tarixi sənədlər barədə ətraflı məlumat verilib.

Tədbir faşizmə qarşı mübarizədə, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş qəhrəman Vətən övladlarının əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad olunması ilə başlayıb. Sonra Azərbaycan Respublikasının dövlət himni səsləndirilib.

DTX-nin arxiv-uçot idarəsinin rəisi Ceyhan İbrahimov çıxış edərək bildirib ki, Azərbaycan İkinci Dünya müharibəsində faşizm üzərində tarixi Qələbəyə mühüm töhfələr verib. Bu şanlı Qələbədə böyük payı olan Azərbaycan xalqı cəbhəyə 600 mindən çox oğul və qızını yola salıb. Onların təxminən yarısı döyüş meydanlarından geri qayıtmayıb. Müharibə illərində göstərdikləri igidliyə görə 130-dan çox Azərbaycan vətəndaşı Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülüb, 170 mindən çox əsgər və zabitimiz müxtəlif orden və medallarla təltif edilib. Azərbaycanlı çağırışı və könüllülərdən formalaşdırılan milli atıcı diviziyalar Qafqazdan Berlinədək şanlı döyüş yolu keçib. Xalqımızın qəhrəman övladları Polşa, Çexoslovakiya, Yuqoslaviya, Fransa, İtaliya və digər ölkələrin azad olunmasında da yaxından iştirak ediblər. Partizan hərəkatında iştirak edən soydaşlarımızın da qəhrəmanlıq nümunələri saysız-hesabsızdır. İkinci Dünya müharibəsində şəərəfli döyüş yolu keçən Azərbaycan övladlarının heç vaxt yaddaşlardan silinməyən qəhrəmanlıq və şücaəti gənc nəsəl üçün əsl vətənpərvərlik nümunəsidir. Xalqımız faşizmə qarşı müharibədə döyüş meydanları ilə yanaşı, arxa cəbhədə də əsl əzmkarlıq nümayiş etdirib. İkinci Dünya müharibəsində Qələbənin qazanılmasında Bakı nefti əvəzsiz rol oynayıb.

Bildirilib ki, ümummilli lider Heydər Əliyev hakimiyyətdə olduğu bütün dövrlərdə müharibə veteranlarının problemlərinə xüsusi diqqət yetirib, onlara hərtərəfli qayğı ilə yanaşıb və sosial məsələlərinin həlli istiqamətində mühüm addımlar atıb. Məhz Ulu Öndərin ədaləti uca tutması sayəsində İkinci Dünya müharibəsi iştirakçılarına mənəvi haqları müstəqilliyin ilk illərində özlərinə qaytarılıb və 1994-cü ildən başlayaraq Azərbaycanda 9 may - Qələbə Günü qeyd olunur.

Xüsusi vurğulanıb ki, İtaliya və Yuqoslaviyada partizan hərəkatında faşizmə qarşı mübarizə aparmış "Mixaylo"

ləqəbli Mehdi Hüseynzadə ilə bağlı arxivlərdə saxlanılan materialları dahi rəhbər Heydər Əliyev hələ təhlükəsizlik orqanlarında işlədiyi dövrlərdə araşdırıb. Məhz Ulu Öndərin gərgin səyi və əməyi, qətiyyəti sayəsində toplanmış sənədlər keçmiş SSRİ-nin ali rəhbərliyinə təqdim edildikdən sonra Mehdi Hüseynzadənin partizan hərəkatında göstərdiyi şücaət və qəhrəmanlıqlar nəzərə alınaraq, 1957-ci ildə ona Sovet İttifaqı Qəhrəmanı fəxri adı verilib, onun haqqında bədii film çəkilib və əsərlər yazılıb. Ümummilli Liderin respublikaya rəhbərliyi dövründə isə Bakıda Mehdi Hüseynzadənin möhtəşəm abidəsi ucaldılıb.

Ulu öndər Heydər Əliyevin bu sahədəki siyasətini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev İkinci Dünya müharibəsinin ağır və çətin sınaqlarından keçmiş veteranların qayğılarına həssaslıqla yanaşır. Qələbə bayramı ərəfəsində dövlət

timizin başçısı müharibə veteranlarına qayğının artırılması, onların sosial müdafiəsinin daha da möhkəmləndirilməsi ilə bağlı sərəncamlar imzalaması artıq ənənə halı alıb. Prezident İlham Əliyevin hər il imzaladığı Sərəncamla 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarına bərdəlik maddi yardımlar verilib, bu qəbildən olan insanlara xüsusi Prezident təqaüdünün aylıq məbləği daha da artırılıb. Bütün bunlar bir daha göstərir ki, müharibə veteranlarına qayğı və diqqət Azərbaycanda dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biridir. Məhz bunun bariz nümunəsidir ki, dövlətimizin başçısı gənc nəslin Vətənə sədaqət və qəhrəmanlıq ruhunda tərbiyə edilməsində xüsusi əhəmiyyətini nəzərə alaraq, yüksək əxlaqi keyfiyyətlərə malik cəsur keşfiyyətçi, əfsənəvi partizan Mehdi Hüseynzadənin anadan olmasının 100-cü ildönümünün qeyd olunması barədə ötən il Sərəncam imzalayıb. Bu Sərəncam xalqımız tərəfindən dövlətin təhlükəsizliyinin, Vətənin müdafiəsində və sərhədlərinin toxunulmazlığının keşiyində dayanan və işğal altındakı torpaqlarımızı azad etməyə hər an hazır olan Azərbaycan əsgəri üçün vətənpərvərlik nümunəsi, habelə şanlı qəhrəmanlıq tariximizə verilən ali qiymət kimi qəbul edilir.

C.İbrahimov qeyd edib ki, İkinci Dünya müharibəsi illərində ön cəbhədə faşizmə qarşı mərdliklə döyüşən azərbaycanlı əsgər və zabitlərin bir qismi müharibənin acı həqiqətlərini öz həyatlarında yaşamağa məcbur olublar. Bəzən qüvvələrin bərabər olmadığı qanlı döyüşlər zamanı alman ordusuna əsir düşənlər də olub. Lakin heç bir zaman düşməyə boyun əyməyən bir xalqın övladları kimi azərbaycanlıların əksəriyyəti sonradan müxtəlif əsir düşərgələrindən qaçaraq Avropanın ölkələrini əhatə edən silahlı Antifaşist Müqavimət Hərəkatına qoşulublar. Dili, dini, siyasi baxışları fərqli olan on minlərlə insanı birləşdirən bu hərəkat xalqların humanizm ideyaları və ümumbəşəri dəyərlər uğrunda mübarizəsində nadir tarixi nümunələrdəndir. Azərbaycanlı partizanlar müxtəlif millətlərin nümayəndələri ilə çiyin-çiyinə qəhrəmancasına vuruşaraq işğal olunmuş şəhər və kəndlərin, ölüm düşərgələrində saxlanılan əsirlərin azad edilməsində, faşist qoşunlarına məxsus strateji obyektlərin məhv edilməsində və digər döyüş əməliyyatlarında fəal iştirak

ediblər. Həmin illərdə qəhrəmanlıqlar göstərmiş digər həmyerlimiz İtaliyanın ali hərbi mükafatı olan qızıl "Haribaldi ulduzu" və "Şöhrət" ordenlərinin kavaleri Məmməd Bağırov, partizanlar arasında "Armed Mişel" adı ilə məşhurlaşmış "Xarqo" təxəllüsü, Fransanın "Fəxri legion" ordeni, müxtəlif orden və medallarına layiq görülən Əhmədiyyə Cəbrayilov və yüzlərlə digər igid həmyerlilərimiz Avropa Antifaşist Müqavimət Hərəkatının ən tanınmış nümayəndələri hesab ediliblər. Qürurvericidir ki, qəhrəman azərbaycanlılarının adları bu gün də həmin ölkələrdə hörmətlə xatırlanır və yad edilir.

Təəssüflə qeyd olunub ki, müharibə dövründə, eləcə də ondan sonrakı illərdə Avropa Antifaşist Müqavimət Hərəkatının əhatə etdiyi ölkələrin ali hökumət orqanları və hərbi komandanlıqları tərəfindən hərəkatda fəal iştirak etmiş azərbaycanlı partizanların şücaət və igidliklərini təsdiq-

xalqlarının azadlığı uğrunda faşizmə qarşı müqavimət hərəkatında iştirakına şahidlik edib. Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin kolleksiyasında bu hərəkatın onlarla qəhrəman azərbaycanlı oğullarına məxsus sənədlər, fotosəkillər və şəxsi əşyalar qorunur. Azərbaycana qarşı informasiya müharibəsi aparən qüvvələrin tariximizin bu şanlı səhifəsini silməyə, qəhrəmanlarımızın adlarını ləkələməyə çalışırlar. Odur ki, tariximizin belə şəərəfli səhifələrinin qəhrəmanlarını yaddaşlarda həkk olunması üçün əlimizdən gələni etməliyik.

Fransanın Azərbaycandakı səfiri xanım Orelia Buşez Avropa Müqavimət Hərəkatının iştirakçılarının, o cümlədən leytenant Bayandur Hacıyevin xatirəsinin yad olunduğu belə mühüm tədbirdə iştirakdan qürur hissi keçirdiyini bildirib. Qeyd edib ki, azərbaycanlı partizanın keçdiyi döyüş yolunun timsalında İkinci Dünya müharibəsi zamanı Fransada döyüşmüş, beləliklə Qələbəyə böyük töhfələr vermiş bütün qəhrəmanların xatirəsinə yad etmək bizim əsas vəzifəmizdir. Bütün sosial təbəqələrdən, müxtəlif ölkələrdən olan vətəndaşlar Fransa Müqavimət Hərəkatında iştirak ediblər. Bu tədbir qəhrəmanlarımızın təbliği, ümumi yaddaşımız üçün çox vacibdir. Müqavimət hərəkatının iştirakçıları ölkələrimiz və xalqlarımız arasında ümumbəşəri dəyərlərin və sülhün qorunmasının rəmzləridir. Birgə dəyərlərə sadıq qalaraq iki ölkənin xalqlarının inkişafının möhkəm ödəyini təşkil edən və keçmişdə çiyin-çiyinə mübarizə aparmış döyüşçülərə hörmətlə yanaşmaq hamımız, o cümlədən Fransa üçün böyük şəərəfdir.

İtaliyanın Azərbaycandakı konsulu xanım Anna Mariya Biançi diqqətə çatdırıb ki, bir vaxt keçmiş SSRİ-nin tərkibində olan, indi isə müstəqil dövlət olan Azərbaycandan yüzlərlə döyüşçü İtaliya müqavimət hərəkatında iştirak edib. Azərbaycanlıların Fransa və İtaliya müqavimət hərəkatlarında iştirakı geniş təbliğ olunmalıdır. Azərbaycan zəngin neft ehtiyatları və strateji mövqeyinə görə faşistlərin işğalçılıq siyasətinin mərkəzində yer alırdı. Hitler SSRİ-yə hücum etdiyi vaxtdan etibarən azərbaycanlılar da digər xalqlar faşistlərə qarşı vuruşmağa başlayıblar. Azərbaycanın və bu xalqın övladlarının müharibənin qazanılmasına töhfəsi böyükdür. Onların qəhrəmanlıqları barədə çoxsaylı hekayələr, nəşrlər mövcuddur.

Tədbirdə iştirakına görə məmnunluğunu bildiren Anna Mariya Biançi belə görüşlərin Azərbaycan ilə İtaliya arasındakı dostluq münasibətlərinin daha da möhkəmləndirilməsi işinə mühüm töhfə verəcəyinə əminliyini ifadə edib.

Azərbaycanlı partizan Bayandur Hacıyevin oğlu Nicat Hacıyev ailə üzvləri adından Prezident İlham Əliyevə, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Mədət Quliyevə və bu işdə əməyi olan Xidmətin əməkdaşlarına minnətdarlığını bildirib. Qeyd edib ki, partizanların vərsələri üçün arzuolunan araşdırma nəhayət, dövlətçiliyimizin keşiyində ayıq-sayıq dayanan DTX tərəfindən həyata keçirilib. O, Fransa və İtaliya xalqlarına da minnətdarlığını bildirərək atasının və digər azərbaycanlıların fədakarlığını, qəhrəmanlığını yüksək qiymətləndirməsindən məmnunluğunu diqqətə çatdırıb.

O, təəssüf hissi ilə qeyd edib ki, məkrli qonşularımız öz çirkin niyyətlərindən əl çəkməyərək azərbaycanlıların qəhrəmanlıqlarını, fədakarlıqlarını min bir hiylə ilə ört-basdır etməyə çalışıblar. Lakin Azərbaycan övladları tarixboyu şöhrətə görə yox, məhz torpağa və xalqa görə vuruşduqlarını sübut ediblər. Mənə bu yaşımda atamı ikinci dəfə qəhrəman kimi görməyə kömək etdiyiniz üçün hər kəsə minnətdarlığımı bildirirəm.

Sonra Avropa Müqavimət Hərəkatında göstərdikləri xüsusi şücaətə görə "Vətənpərvərin sertifikatı" ilə təltif edilmiş azərbaycanlı partizanların övladlarına DTX-nin arxiv fondlarında saxlanılan sertifikatlar təqdim olunub. Sertifikatları general-polkovnik Mədət Quliyev, akademik Nailə Vəlixanlı, səfir Orelia Buşez və konsul Anna Mariya Biançi azərbaycanlı partizanlar - Allahqulu Quliyevin, İbrahim İbrahimovun, Əbdürrəhman Novruzovun, Feyzulla İsmayilovun, Bayandur Hacıyevin və Famil Məmmədovun övladlarına təqdim ediblər.

Parisdə Dünya Veteranlar Federasiyasının 29-cu Baş Assambleyası keçirilib

Parisdə Dünya Veteranlar Federasiyasının 29-cu Baş Assambleyası və Dünya Veteranlarının Konqresi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə dünyanın 121 ölkəsindən 172 veteran iştirak edib.

Üç ildən bir keçirilən Baş Assambleyanın budəfəki yığıncağında təşkilatın prezidenti və

vitse-prezidenti, eləcə də qitələr üzrə alt komitələrin sədrləri səsvermə yolu ilə yenidən seçiliblər. Təşkilatın katibliyi tərəfindən hazırlanmış hesabatlar dinlənilib, qarşıdakı illər üzrə fəaliyyət planı təsdiqlənib.

Federasiyanın prezidenti Dan-Viggo Bergtun təmsil etdiyi qurum ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın inkişafında maraqlı

olduqlarını bildirib. Qeyd edib ki, Federasiya yaxın gələcəkdə böyük tədbirlərindən birinin Azərbaycanda keçirilməsini arzulayır.

Qeyd edək ki, Respublika Veteranlar Təşkilatının Dağlıq Qarabağ münafiqəsi ilə bağlı Dünya Veteranlar Federasiyasına göndərdiyi bəyanat Federasiyanın Parisdə keçirilmiş 29-cu Baş

Assambleyasında müzakirəyə çıxarılmışdır.

Tədbirdə Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinin diplomatları Fərid Soltanov və Vüqar Əliyev iştirak ediblər.

Səhla Ağalarova
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
Paris

SSRİ-nin 40-cı ordusunun Əfqanıstandan çıxmasının 30-cu ildönümü münasibətilə MDB dövlətlərində müxtəlif tədbirlər keçirildi

Azərbaycan veteran təşkilatları öz vətəndaşlıq borclarını yerinə yetirib, Azərbaycan dövlət siyasətinə dəstək verərək, xarici dövlətlər və xalqlar arasında dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirərək, Azərbaycan, Belarusiya, Ukrayna, Moldaviya və başqa MDB-yə üzv olan dövlətlərin Əfqanıstanda və başqa xarici ölkələrdə beynəlmiləçilik vəzifələrini yetirmiş veteran təşkilatları ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq edərək, xalqların dostluq əlaqələrini layiqincə inkişaf etdirirlər.

15 fevral 1989-cü il tarixi, SSRİ-nin 40-cı ordusunun qoşunlarının Əfqanıstan ərazisindən çıxmasının 30-cu ildönümü münasibətilə Rusiya, Qazaxıstan, Ukrayna, Moldaviyada, Azərbaycanda və başqa MDB dövlətlərində təntənəli surətdə müxtəlif tədbirlər keçirilib.

İlk tədbir, 5 fevral 2019-cü il tarixində Ukraynanın Kiyev şəhərində, Sovet qoşunlarının Əfqanıstan ərazisindən çıxmasının 30 illik yubileyi münasibətilə Ukraynanın ərazisində fəaliyyət göstərən Xarici dövlətlərin səfirliklərinin, diplomatik korpusların, veteran təşkilatlarının, hərbiçilərin və

dan və bu gün də əfqan xalqının insan tələfatına məruz qalması haqqında ürəkaçırısı ilə danışaraq Əfqan xalqına Allahdan səbir dilədi.

Foto sərgidə Azərbaycan Respublikası Beynəlmiləçli Əlif Döyüşçülər Fondunun prezidenti Sərraf Orucov Azərbaycandakı əfqanıstan veteranlarını layiqli təmsil edərək, Azərbaycan Foto güşəsinin qarşısında dayanaraq tədbir iştirakçılarında, Əfqanıstanda xidmət etmiş Azərbaycanlı veteranlar haqqında ətraflı məlumat verərək bildirdi ki, Azərbaycandan 9000 nəfər azərbaycanlı döyüşçü Əfqanıstan müharibəsində iştirak edib. Onlardan 219 nəfəri hərbi əməliyyatlarda həlak olub, 450 nəfəri əlil olub, 7 nəfəri isə itkin düşüb. Bundan əlavə 1400 nəfər Azərbaycan vətəndaşı müxtəlif vəzifələrdə mülkü işlərdə xidmət edib. Əfqanıstan müharibəsi Azərbaycan Əfqanıstan veteranları üçün cəsur, qorxmazlıq, mərdlik, fədakarlıq və igidlik ali məktəbi olmuşdur. Məhz bu məktəbin sayəsində, Azərbaycanın Əfqanıstan veteranları, Vətənimizə, torpağımıza olan sevgisini bir daha nümayiş etdirərək təcrübəli keçmiş döyüşçü kimi, Azərbaycanın Milli Ordusunun yaranmasında xüsusi fəallıq göstərmişlər.

Əfqanıstan döyüşçülərinin 4000 nəfəri Vətənimizə, torpağımıza olan sevgisini bir daha nümayiş etdirərək, təcrübəli keçmiş döyüşçü kimi, Azərbaycanın Milli Ordusunda ilk xüsusi təyinatlı döyüş batalyonu təşkil edərək, Qarabağda torpaqlarımızın yadelli erməni işğalçılarından azad olunması üçün fədakarcasına döyüşmüşdür. Onlardan 45 nəfəri şəhid, 76 nəfəri əlil olub, 6 nəfəri isə itkin düşüb, 7 nəfəri Qarabağda erməni işğalçılarına qarşı gedən qızğın döyüşlərdə göstərdikləri qəhrəmanlıqlara görə Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülüb, 37 nəfər Azərbaycan Bayrağı Ordeni və müxtəlif döyüş medalları ilə təltif olunublar. Hal-hazırda da keçmiş Əfqanıstan döyüşçüləri Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrində yüksək rütbələrdə müxtəlif vəzifələrdə xidməti vəzifələrini davam edirlər.

12-13-14 fevral 2019-cu il tarixlərində Rusiyanın Riyazan, Kaluqa, Balabanov şəhərlərində də

davamlı olaraq müxtəlif tədbirlər keçirildi.

15 fevral 2019-cü il tarixində Moskvanın Kremil sarayında Möhtəşəm bayram tədbiri və bayram konserti keçirilib. Tədbirdə çıxış edən, Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin, Rusiya Federasiyasının Müdafiə naziri ordu generalı Sergey Şoyqu və SSRİ-nin 40-cı ordusunun komandanı olmuş general -polkovnik Baris Qromov çıxış edərək, Əfqanıstan müharibəsi iştirakçılarını təbrik ediblər.

16 fevral 2019-cü il tarixlərində, Moskva şəhərinin məşhur "Krokus Siti Xol" ticarət mərkəzinin, Müslüm Maqamayev adına konsert zalında dövlət və qeyri dövlət veteran təşkilatlarının, Əfqanıstan müharibə veteranlarının iştirakı ilə təntənəli surətdə bayram konserti keçirilib.

Keçirilmiş bütün tədbirlərdə, Azərbaycandan 15 fevral 1989-cu ildə, Əfqanıstandan Sovet qoşunları-

nın tərkibində çıxmış, Əfqanıstan müharibəsinin veteranı, Azərbaycan Respublikası "Beynəlmiləçli Əlif Döyüşçülər" Fondunun Prezidenti Sərraf Orucov iştirak edərək, Azərbaycanlı Əfqanıstan döyüşçülərini layiqincə təmsil edərək, keçmiş döyüşçü yoldaşları ilə birgə həmin əlamətdar tarixi günləri yad edərək öz xatirələrini bölüşüb.

Sərraf Orucov keçirilən tədbirlərdə MDB dövlətlərinin Əfqanıstanda və başqa xarici ölkələrdə döyüşmüş müharibə veteran təşkilatlarının rəhbərlərinə və veteranlara müraciət edərək bildirib ki, Qarabağ əzəldən Azərbaycanın tarixi torpaqları olmuş bundan sonra da ayrılmaz hissəsi olaraq qalacaqdır. Biz öz güşəsinin torpaqlarını işğal etməmişik, biz öz torpaqlarımızın müdafiəsinə qalxmışıq. Siz qohum-dostlarınıza, yaxınlarınıza bildirin ki, onlar muzdlu hərbiçi kimi, Qarabağa torpaqlarına vuruşmağa gəlməsinlər. Əgər siz və sizin qohum qardaşlarınız, Qarabağa muzdlu döyüşçü kimi keçib döyüşsə, onda onlar özlərini, Azərbaycanın cəsur hərbiçilərinin və biz Əfqanıstan veteranlarının qarşısında ölmüş hesab etsinlər.

Azərbaycan Respublikası "Beynəlmiləçli Əlif Döyüşçülər" Fondunun Mətbuat xidməti

ictimaiyyət nümayəndələrinin birgə iştirakı ilə Foto sərqi keçirilib.

Sərgidə keçmiş sovetlər birliyinin tərkibində olaraq Əfqanıstanda beynəlmiləçilik vəzifə borcunu yerinə yetirərək xidmət etmiş hərbiçilər haqqında maraqlı sənədli filmlər və foto şəkillər nümayiş etdirildi.

Azərbaycan Respublikasının Ukraynada fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Azər Xudiyev, səfirliyin əməkdaşları və Azərbaycandan tədbirə rəsmi dəvət olunmuş, vaxtı ilə sovet qoşunlarını tərkibində Əfqanıstanda xidmət etmiş Azərbaycan Respublikası Beynəlmiləçli Əlif Döyüşçülər Fondunun prezidenti Sərraf Orucov iştirak edərək Azərbaycanı təmsil ediblər.

Sərgidə iştirak edən səfirlərlə yanaşı, Azərbaycan Respublikasının Ukraynada fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Azər Xudiyev çıxış edərək, Sovet qoşunlarının Əfqanıstanda 1979-1989-cü illərdə 10 il müddətindəki müharibənin acı fəsadlarını

Sovet qoşunlarının Əfqanıstandan çıxarılmasının 30-cu ildönümü münasibətilə təntənəli mərasim keçirilib

Fevralın 21-də Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) Mədəniyyət Mərkəzində sovet qoşunlarının Əfqanıstandan çıxarılmasının 30-cu ildönümü ilə bağlı tədbir keçirilib.

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirdə dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin deputatları, Silahlı Qüvvələrin nümayəndələri, xarici ölkələrin Azərbaycanlı səfirləri, veteranlar və əcnəbi qonaqlar iştirak ediblər.

Tədbirdə ümummilli lider Heydər Əliyevin, Əfqanıstan müharibəsində və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşlərdə həlak olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, dövlət himni səsləndirilib.

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi, general-leytenant Arzu Rəhimov çıxış edərək bildirib ki, digər müharibələrdə olduğu kimi, Əfqanıstan müharibəsində döyüşmüş azərbaycanlılar da çoxsaylı qəhrəmanlıq nümunələri göstəriblər. Sovet qoşunlarının tərkibində 9 mindən artıq azərbaycanlı bu müharibədə iştirak edib. Onlardan 208 nəfər həlak olub, 420 nəfər əlil olub, 7 nəfər isə itkin düşüb. Təsədüfi deyil ki, "Qırmızı döyüş bayrağı" ordeni ilə iki dəfə təltif olunan dörd döyüşçüdən biri azərbaycanlıdır. Həmçinin bir həmyerlimiz "Lenin" və "Qırmızı ulduz" ordeni, dörd nəfər iki dəfə "Qırmızı ulduz" ordeni ilə təltif olunub.

Xidmət rəisi deyib ki, bu müharibədə zəngin döyüş təcrübəsi toplamış azərbaycanlılar 1988-ci ildən 1994-cü ilədək Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda fəal iştirak ediblər. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə göstərdikləri fədakarlığa və şücaətə görə 17 nəfər Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına, 36 nəfər "Azərbaycan bayrağı" ordeninə, müxtəlif dövlət təltiflərinə və medallara, həmçinin bir neçə hərbi qulluqçu general ali rütbəsinə layiq görülüb. Onların bir qismi döyüşlərdə həlak olub, itkin düşüb və ya sonradan vəfat ediblər.

MDB ölkələri Dövlət Başçıları Şurası yanında Beynəlmiləli Döyüşçülərin işləri üzrə komitənin və "Döyüş Qardaşlığı" Beynəlxalq veteranlar təşkilatı Ali Şurasının üzvü, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, general-leytenant Ruslan Auşev bildirib ki, başa çatmasından 30 il

keçməsinə baxmayaraq, Əfqanıstan müharibəsi həyatımızın unudulmaz mərhələsi kimi yadda qalıb. Bu müharibə bizim üçün böyük həyat dərəsi, fədakarlıq dövrü idi.

Azərbaycanda Əfqanıstan müharibəsi veteranlarına göstərilən hərtərəfli diqqət və qayğıdan məmnunluqla söz açan R.Auşev sovet qoşunlarının Əfqanıstandan çıxarılmasının 30-cu ildönümü ilə bağlı ölkəmizdə keçirilən bu tədbirin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirib.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdir müavini Ərəstun Mehdiyev Əfqanıstan müharibə-

vurgulayan Ə.Mehdiyev bildirib: "Bu tədbirin keçirildiyi vaxt Prezident İlham Əliyev bir Fərman və bir Sərəncam imzalayıb. Fərman Əfqanıstan müharibəsində həlak olan və itkin düşən hərbi qulluqçuların ailə üzvlərinə verilən Prezident təqaüdünün məbləğinin artırılması ilə bağlıdır. Sərəncam isə Azərbaycan Əfqanıstan Müharibəsi Veteranları İctimai Birliyinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi məqsədilə bu quruma Prezidentin ehtiyat fondundan bir milyon manat vəsaitin ayrılması haqqındadır. Bu sərəncamlar Azərbaycan Prezidentinin Əfqanıstan müharibəsi veteranlarına ali diqqət və qayğısının daha bir təzahürüdür. Bu, həmçinin bir daha təsdiq etdi ki, Vətəni, xalqı üçün xidmət göstərən insanlara diqqət bundan sonra da davam etdiriləcək".

Veteranlarımızın, o cümlədən Əfqanıstan müharibəsi iştirakçılarının bu gün də Azərbaycanda mühüm vəzifələr yerinə yetirdiklərini diqqətə çatdıran Prezident Administrasiyasının rəsmisi bildirib ki, onlar gənc nəslin hərbi-vətənpərvərlik ruhunda yetişməsində, dövlətimizin sosial-iqtisadi inkişafında, Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin döyüş ruhunun artırılmasında daim fəallıqları ilə seçilir.

Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin müavini, general-leytenant Kərim Vəliyev müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənovun tədbir iştirakçılarına və Əfqanıstan müharibəsi veteranlarına ünvanlanan təbrik məktubunu oxuyub.

Əfqanıstan müharibəsinin iştirakçısı, iki dəfə "Qırmızı Döyüş Bayrağı" ordeni ilə təltif olunmuş Şakir Əhmədov xatirələrini bölüşüb, ölkəmizdə onlara göstərilən yüksək diqqət və qayğıdan danışıb. O, Azərbaycanda gənclərin hərbi-vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi işində veteranların daim fəal iştirak etdiklərini vurğulayıb. Ş.Əhmədov Əfqanıstan müharibəsi veteranlarının torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi üçün Ali Baş Komandanın əmrinə daim hazır olduqlarını bildirib.

Çıxışlardan sonra Əfqanıstan müharibəsi, eləcə də ölkəmizdə bu müharibənin iştirakçısı olan veteranlara göstərilən dövlət qayğısından bəhs edən film nümayiş olunub.

Tədbir konsert proqramı ilə başa çatıb.

sinin başa çatmasının 30-cu ildönümü münasibətilə veteranları təbrik edərək bildirib ki, həmin müharibənin iştirakçıları qanlı döyüşlərdə əsl fədakarlıq göstərərək, üzərlərinə düşən məsul vəzifəni layiqincə yerinə yetiriblər. Həmin müharibədən qayıdan azərbaycanlı döyüşçülər dinc həyata başlamaq istəsələr də, təəssüf ki, yeni cəbhədə döyüşməli oldular. Əfqanıstan müharibəsinin azərbaycanlı veteranları doğma Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda Ermənistan silahlı qüvvələrinə qarşı vuruşmaq məcburiyyətində qaldılar. Torpaqlarımız uğrunda döyüşlərə ön sıralarda gedən igid döyüşçülər məhz Əfqanıstan cəbhəsinin odluluğunu keçmiş veteranlar idi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin şəhid ailələrinə, veteranlara daim qayğı göstərdiyini, onların sosial-məişət problemlərinin həllini diqqətdə saxladığını

"Kaspi" liseyində Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümü ilə əlaqədar veteranlarla şagirdlərin görüşü keçirildi

"Kaspi" liseyinin Ağ şəhər filialında Respublika Veteranlar Təşkilatının nümayəndələrinin, Böyük Vətən müharibəsi veteranlarının, liseyin müəllim və şagird kollektivinin iştirakı ilə Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Əvvəlcə şagirdlərin Xocalı faciəsinə həsr edilmiş əl işlərindən ibarət sərgi nümayiş etdirilib. Sərgidə nümayiş etdirilən rəsmlər veteranlarda dərin təəssuratlar oyadıb.

şagirdlərin Azərbaycan ilə bağlı tarixi həqiqətləri, xalqımıza qarşı törədilən faciələri dərinləndirən bilmələri, milli yaddaşımızın möhkəmlənməsi baxımından belə tədbir və görüşlərin əhəmiyyətini xüsusi vurğulayıb. Ermənilərin xalqımıza qarşı törətdikləri faciələri, qətliaamları "dənizdən dənizə böyük Ermənistan" xülyasının reallaşdırılması planının tərkib hissəsi olduğunu diqqətə çatdırıb. S.Vəliyeva Xocalı faciəsinin araşdırılmasının və qan

1994-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan parlamenti fevralın 26-sını Xocalı Soyqırımını Günü elan edib. Sonrakı dövrdə də Ulu Öndər Xocalı faciəsi ilə bağlı bir neçə sərəncam imzalayıb. Faciə ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında Azərbaycan dövlətinin, həmçinin Heydər Əliyev Fondunun son illərdə həyata keçirdikləri tədbirlərin əhəmiyyətini xüsusi qeyd edən "Kaspi" Təhsil Şirkətinin təsisçisi ardıcıl fəaliyyət nəticəsində son illərdə dünyanın ondan çox ölkəsinin Xocalı soyqırımını tanıdığını vurğulayıb.

Respublika Veteranlar Təşkilatının sədr müavini Cəlil Xəlilov Xocalı soyqırımına haqqında tədbir iştirakçılarına geniş məlumat verib, Soyqırımın tanınmasında dövlətimizin apardığı ardıcıl və məqsədyönlü siyasətdən danışıb. Gələcəkdə belə halların təkrarlanmaması üçün gənclərin elmə təhsilə yiyələnməsinin vacibliyini qeyd edib. "Azərbaycanda gənclərimizin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsinə xüsusi diqqət yetirilir. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi üçün Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən ardıcıl və qətiyyətli iş aparılır. Azərbaycanın güclü ordusunun yaradılması, müharibə əllilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, veteranlara qayğı məhz bu fəaliyyətin nəticələridir.

Biz düşməyə layiqli cavab verməyi bacarıyıq. Belə şərəfli missiyanı isə yalnız vətənpərvər insanlar yerinə yetirə bilər. Bu gün gənclərimizin milli ruhda yetişməsi bizi sevindirir. Veteranlar Təşkilatı da yeniyetmə və gənclərimizin milli mənəvi dəyərlərimizə sədaqət ruhunda yetişmələri üçün ardıcıl işlər görür.

Veteranlarla gənclərin görüşləri təşkil edilir, onların vətənpərvər ruhda tərbiyəsi məqsədi ilə əməli tədbirlər həyata keçirilir. Veteranlar məktəblərdə keçirilən hərbi dərslərdə aktiv iştirak edir.

Biz düşməyə güclüyük və bu gücü qoruyub daim saxlamaq üçün elmə yiyələnməliyik. Bunun üçün siz üzərinizə düşən məsuliyyəti anlamalı və dərslərinizə daha da məsuliyyətlə yanaşmalısınız".

Sonra Böyük Vətən müharibəsi veteranı Ulduz Səttarov çıxış edib. Tarixin ən qanlı müharibəsini görmüş bir döyüşçü kimi gənclərə tövsiyələr verib. Onlara vətəni sevməyin vacibliyini bildirib. O həmçinin: "Biz Böyük Vətən müharibəsində faşizmi gördük və onun acılarını yaşadığımızı, faşizmi yer üzündən silmək, azadlıq və vətən üçün döyüşdük, canımızı, gəncliyimizi bu yolda fəda etdik. Müharibə bitdiyində biz faşizmi tamamilə məhv edə bilmədik. Daha qəddar olan erməni faşizminin 1992-ci ildə fevralın 26-da bir daha şahidi olduq. Mən sığ qətiyyətlə bildirirəm ki, Erməni faşizmi daha qəddar və daha amansız olmuşdu. Onların mürdar xislətinin misli bərabəri olmamışdır".

Sonra Respublika Veteranlar Təşkilatının Rəyasət Heyətinin qərarı ilə "Kaspi" liseyinin təhsildə fərqlənən müəllim və şagirdlərinə fəxri formalar təqdim olunub, xatirə şəkli çəkdirilib.

Daha sonra tanınmış yazıçı, publisist Hüseynbala Mirələmovun "Xocalı" povesti əsasında hazırlanmış kompozisiya nümayiş etdirilib. Şagirdlər ifaları ilə öz dedə-baba yurdlarından didərgin düşmüş soydaşlarımızın vətən nisgilini, el-oba həsrətini və düşükləri çarəsizliyi gözlər önünə gətirdi. Səhnə əsərində müharibənin yaratdığı faciələr bir ailənin təmsalında verilmiş və qaçqınlığın bu gün dünyanı narahat edən problemə çevrilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. Kompozisiya yadda qalan olmuşdur.

Tədbirdə "Kaspi" Təhsil Şirkətinin təsisçisi və idarə heyətinin sədri Sona xanım Vəliyeva Xocalı faciəsinin 27-ci ildönümü ərafəsində reallaşan tədbirin məqsədi barədə məlumat verib. S.Vəliyeva gənclərimizin, o cümlədən

yaddaşımıza həkk olunmasının gənclərin milli ruhda yetişməsi baxımından vacibliyini qeyd edib. Bildirib ki, hər bir gəncin Vətən, dövlət qarşısında vətəndaşlıq borcu var. Gənclərimiz onların təhsil almasını üçün yaradılan şəraitdən istifadə edib vətənpərvər şəxslər kimi yetişməlidirlər. Onlar ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası üçün torpaqlarımızı hər an işğaldan azad etməyə hazır olmalıdırlar.

Bu qətliaam haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, onun soyqırım kimi tanınması üçün məqsədyönlü və ardıcıl işlərin aparıldığını vurğulayan S.Vəliyeva faciəyə ilk siyasi-hüquqi qiymətin ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra verildiyini bildirib. Diqqətə çatdırıb ki,

30 yaşlı hərbi hissənin keçdiyi yol təqdirəlayiqdir

Daxili İşlər Nazirliyi Daxili Qoşunlarının Sumqayıt şəhərində yerləşən "N" saylı hərbi hissəsinin 30 yaşı tamam oldu. Hələ sovet dövründə fəaliyyətə başlayan hərbi hissə 1991-ci ilin dekabr ayında müstəqil respublikamızın Daxili Qoşunlarının tabeliyinə verilib. O vaxtdan bu günədək formalaşma və inkişaf yolu keçən hərbi hissənin xidməti-döyüş fəaliyyətində əldə etdiyi uğurlar təqdirəlayiqdir. Daxili Qoşunların tərkibində respublikamızın ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşlərdə ləyaqətlə iştirak edən və ictimai təhlükəsizliyin təmin edilməsində əzmkarlıq göstərən hərbi hissə zəngin təcrübəyə malikdir.

Fevralın 23-də hərbi hissənin yaradılmasının 30-cu ildönümü münasibətilə təntənəli mərasim keçirildi. Mərasimdə Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının 1-ci müavini Teymur Səmədov, Milli Məclisin deputatı Eldar İsmayılov, Sumqayıt şəhərinin hüquq-mühafizə orqanlarının vəzifəli şəxsləri və ictimaiyyət nümayəndələri, Respublika Veteran Təşkilatının, Daxili İşlər Nazirliyi Veteranlar Şurasının rəhbərləri, Daxili Qoşunların veteranları, qoşunların ilk şəhid hərbi qulluqçusu Hatəm xan Babayevin anası Şükufə Babayeva və digər qonaqlar iştirak etdirdilər.

Hərbi hissəyə gələn qonaqlar burada Daxili Qoşunların ilk şəhid hərbi qulluqçusu Hatəm xan Babayev və hərbi hissənin digər şəhidlərinin adları həkk olunan xatirə lövhəsi önünə al qərənfillər qoydular.

Sonra qonaqlar hərbi hissənin yaradılmasının 30-cu ildönümü münasibətilə hazırlanan fotoşəkilərlə tanış oldular.

Hərbi hissənin klubunda təşkil edilən təntənəli mərasimi açan hərbi hissə komandirinin tərbiyə işləri üzrə müavini polkovnik-leytenant Məzahir Seyidov qonaqları salamlayaraq, tədbirin planını çatdırdı.

Milli Lider Heydər Əliyevin və şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla anıldı. Dövlət Himni ifa olundu.

Hərbi hissənin komandiri mayor Emil Rüstəmov hərbi hissənin keçdiyi 30 illik şərəfli yol barədə geniş məzmunlu çıxış etdi. Çıxışda 1989-cu il fevralın 23-də yaradılmış hərbi hissənin ağır döyüş sınaqlarından keçdiyi vurğulandı, Daxili Qoşunların ilk şəhid hərbi qulluqçusu cavuş Hatəm xan Babayevin vaxtilə burada xidmət etdiyi, hərbi hissənin əsgəri olmuş Ruslan Muradovun ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" fəxri adına layiq görüldüyü, ümumilikdə, hərbi hissənin şəxsi heyətindən onlarla

hərbi qulluqçunun şəhidlik zirvəsinə ucaldığı nəzərə çatdırıldı.

Mayor E.Rüstəmov bildirdi ki, hərbi hissənin şəxsi heyəti ötən dövrdə polis orqanlarının əməkdaşları ilə birgə ictimai asayişin pozulması hallarının qarşısının alınması və silahlı cinayətkarların zərərsizləşdirilməsi üzrə keçirilən xüsusi əməliyyatlarda yüksək peşəkarlıq göstərib.

Qeyd edildi ki, hərbi hissə yarandığı gündən bu günədək şəxsi heyətin döyüş hazırlığının yüksəldilməsi, nizam-intizamın möhkəmləndirilməsi, hərbi qulluqçuların Vətənə, hərbi anda sadıqlıq ruhunda tərbiyə olunması daim diqqət mərkəzində olub.

Hərbi hissə komandiri öz çıxışında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin Daxili Qoşunlara göstərdiyi diqqət və qayğının təzahürü olaraq, hərbi hissənin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirildiyini, müasir silah-sursat, texnika, xüsusi vasitələrin şəxsi heyətin istifadəsinə verildiyini, hərbi qulluqçuların xidmət və məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması, sosial rifahının yüksəldilməsi üçün böyük işlər görüldüyünü xüsusi vurğuladı.

O, hərbi hissənin yaradılmasının 30-cu ildönümü ilə bağlı şəxsi heyəti və veteranları ürəkdən təbrik edərək, bildirdi ki, hərbi qulluqçular rəhbərlik tərəfindən göstərilən etimadı bundan sonra da doğruldacaq, qarşıya qoyulan tapşırıqları daim əzmlə yerinə yetirəcəklər.

Hərbi hissə komandirinin 1-ci müavini-qərargah rəisi polkovnik-leytenant Vüqar Novruzov hərbi hissənin yaranma günü münasibətilə Daxili İşlər Nazirinin müavini-Daxili Qoşunların Komandanı general-leytenant Şahin Məmmədovun təbrik məktubunun məzmununu mərasim iştirakçılarına çatdırdı.

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının 1-ci müavini Teymur Səmədov, Daxili Qoşunların veteranı, ehtiyatda olan general-mayor Şirin Xəlilov, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Sumqayıt Şəhər İdarəsinin rəisi Natiq Qarayev, Respublika Veteranlar Təşkilatı sədr müavini Cəlil Xəlilov və Daxili Qoşunların Veteranlar Şurasının sədri Çingiz Daşdəmirov mərasimdə çıxış edərək, yubileyi qeyd olunan hərbi hissənin şəxsi heyətinə öz ürək sözlərini bildirdilər.

C.Xəlilov hərbi hissənin komandiri mayor E.Rüstəmovu "General Cəmişid Naxçıvanski" yubiley medalını, Daxili Qoşunların Veteranlar Şurasının sədri Ç.Daşdəmirova isə Respublika Veteran Təşkilatının yubiley medalını təqdim etdi.

Daxili Qoşunların Veteranlar Şurasının sədri Ç.Daşdəmirov silahlı cinayətkarların zərərsizləşdirilməsi üzrə xüsusi əməliyyatda həlak olmuş kapitan Gündüz Abdullayevin hərbi hissədə zabit kimi xidmət edən oğlu baş leytenant Xəyyam Abdullayevə "Daxili Qoşunlar-25" kitabını təqdim edərək, ona xidmətdə uğurlar arzuladı.

Sumqayıt şəhərindəki 42 saylı orta məktəbdə təşkilatçı Yaqud Atakişiyeva kollektiv adından hərbi hissənin şəxsi heyətini təbrik etdi. Orta məktəbin şagirdi Günay Məmmədov mərasimdə vətənpərvər ruhlu şeir söylədi.

Daha sonra hərbi hissə komandirinin 1-ci müavini-qərargah rəisi polkovnik-leytenant V.Novruzov hərbi hissənin yaradılmasının 30-cu ildönümü münasibətilə şəxsi heyətin mükafatlandırılması barədə Daxili İşlər Nazirinin müavini-Daxili Qoşunların Komandanının və hərbi hissə komandirinin müvafiq əmrlərini elan etdi.

Hərbi qulluqçulara, veteranlara mükafatlar və şəhid H.Babayevin anası Ş.Babayevaya xatirə hədiyyəsi təqdim olundu.

Şəhid anası oğlunun xatirəsinə göstərilən ehtiramı görə Daxili Qoşunların Komandanlığına, habelə hərbi hissənin komandanlığı və şəxsi heyətinə ailəsi adından dərin minnətdarlığını bildirdi.

Təntənəli mərasimin rəsmi hissəsi hərbi hissənin xidməti-döyüş fəaliyyətini əks etdirən videoçarxın nümayişi ilə başa çatdı.

Rəsmi hissədən sonra Daxili Qoşunların Nümunəvi-göstərici hərbi orkestrinin solistləri və musiqiçilərinin, habelə Sumqayıt şəhəri incəsənət ustalarının iştirakı ilə maraqlı konsert proqramı təqdim olundu.

Sonda hərbi hissəyə gəlmiş qonaqlarla xatirə şəkli çəkdirildi.

Yalçın Abbasov

Respublika Veteranlar Təşkilatı Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr edilmiş silsilə tədbirlər həyata keçirir

22 fevral 2019-cu il tarixdə Respublika Veteranlar Təşkilatı Bakı şəhəri Nizami rayonunda yerləşən 4 saylı Bakı Peşə Liseyində Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr edilmiş tədbir həyata keçirib. Tədbirdə Təşkilatın Gənclərin hərbi vətənpərvərlik şöbəsinin müdiri polkovnik Adil Haqverdiyev, Nizami rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi İsa Hüseynov, Nizami rayon VT-nın sədri Yəhya Ağayev, liseyin müəllim və şagirdlər iştirak edib.

Tədbiri liseyin metodik işlər üzrə direktor müavini Aytac Rzayeva açaraq qonaqları salamlayıb, Xocalı soyqırımı haqqında məlumat verib, daha sonra sözü Respublika Veteranlar Təşkilatının Gənclərin hərbi vətənpərvərlik şöbəsinin müdiri polkovnik Adil Haqverdiyevə verib. Polkovnik A.Haqverdiyev erməni millətçilərinin Azərbaycan torpaqlarına olan ərazi iddialarından, xəyanətlərindən danışdı və tarixi xronoloji hadisələr barəsində məlumat verərək 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən Xocalıda dinc sakinlərə qarşı törədilmiş qətləmin dünya miqyasında bəşəriyyətə qarşı cinayət kimi tanınmasının vacibliyini vurğulayıb və bu işdə gənc nəslin fəal iştirak etməli olduğunu bildirdi.

Şagirdlərin vətənpərvər ruhda yetişməsində göstərdikləri xidmətə görə bir neçə müəllim Respublika Veteranlar Təşkilatının fəxri fərmanı ilə təltif olundular. Tədbirin sonunda xatirə şəkilləri çəkilib.

25 fevral 2019-cu il tarixdə Respublika Veteranlar Təşkilatı Bakı şəhəri Nərimanov rayonu M.Şəhriyar adına 193 №-li tam orta məktəbdə Xocalı soyqırımının 27-ci ildönümünə həsr edilmiş tədbir həyata keçirib. Tədbirdə Təşkilatın Gənclərin hərbi vətənpərvərlik şöbəsinin müdiri polkovnik Adil Haqverdiyev, Xocalı dənşətlərinin canlı şahidi olmuş Surxay Quliyev, Məktəbin direktoru, dosent Rəhim Hüseynov, eləcə də, məktəbin müəllim və şagird kollektivi iştirak edib.

Məktəbin direktoru Rəhim Hüseynov Xocalı faciəsindən danışaraq bildirdi ki, bu faciə Azərbaycan xalqının tarixinin ən qanlı səhifələrindən biri kimi daima yaddaşlarda qalacaq.

Tədbirdə çıxış edən Respublika Veteranlar Təşkilatının Gənclərin hərbi vətənpərvərlik şöbəsinin müdiri polkovnik Adil Haqverdiyev şagirdlərə Xocalı soyqırımının XX -ci əsrin ən dənşətli faciəsi olduğunu bildirdi. Öz həyat təcrübəsindən, Əfqanıstan və Qarabağ döyüşlərindən danışaraq ermənilərin törətdiyi vəhşiliyin tarixdə ən qəddar və amansız olmasını vurğulayıb.

Daha sonra tədbir şagirdlərin çıxışları ilə davam etdi. Şagirdlərin yüksək səviyyədə hazırladıqları kompozisiyaları izlənilib, Xocalıya həsr olunmuş şeirləri dinlənilib.

Tədbir gedişində işlərində fəal olan müəllimlər, əlaçı şagirdlər Respublika Veteranlar Təşkilatının fəxri fərmanı ilə təltif olundular. Tədbirin sonunda xatirə şəkilləri çəkilib.

Belçikada 27 nəfərin hələ də faşist Almaniyasının təqaüdünü alması ətrafında qalmaqal yaranıb

Belçikada 27 nəfər Üçüncü reyxin ən vəhşi SS qoşunlarında xidmət keçdiklərinə görə hələ də faşist Almaniyasının rəhbəri Hitlerin müəyyən etdiyi 425-1275 avro məbləğində təqaüd alır.

AZƏRTAC "The Brussels Times" nəşrinə istinadla xəbər verir ki, 1941-ci ildə imzalanmış fərmana görə, alman ordusunda döyüşən belçikalılar, yaxud onların övladları bu günədək pensiya almaq hüququnu qoruyub saxlayıblar. Qəzetdə dərc olunmuş məqalədə diqqətə çatdırılır ki, həmin şəxslərin pensiya təminatının davam etməsi müasir alman dövlətinin özünü Üçüncü reyxin varisi elan etməsi ilə əlaqədardır. RTFB telekanalının yaydığı məlumata görə, İkinci Dünya müharibəsindən sonra faşist ordusunda xidmət edən 80 min belçikalı mühakimə olunub və 38 min nəfərin alman hökumətindən təqaüd aldığı müəyyən edilib. Hazırda bu adamların cəmi 27-si sağdır.

"De Morgen" nəşri bildirib ki, bu şəxslərin böyük məbləğdə təqaüd alması xəbəri faşist Almaniyasında toplama düşərgələrində qul kimi işlədilər və işgəncələrə məruz qalan insanların cəmi 50 avro müavinət alan varislərini möhkəm qəzəbləndirib. Qəzetin yazdığına görə, onlar SS döyüşçülərinin təqaüdü üçün diplomatik yollarla Almaniyaya

hökumətinə müraciət göndərmək istəyirlər.

Qeyd olunur ki, bu qalmaqal Avropa İttifaqı ölkələrində pensiyalar üzrə məlumat mübadiləsi çərçivəsində belçikalılara faşist Almaniyasının təqaüdü verilməsi aşkar olunduqdan sonra başlayıb.

Vyanada "Azərbaycan: Şərqlə Qərbi birləşdirən körpü" adlı məruzə axşamı təşkil olunub

Vyanada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində "Azərbaycan - Şərqlə Qərbi birləşdirən körpü - Azərbaycan tarixinin alman səhifələri" adlı məruzə axşamı təşkil olunub. Tədbir Azərbaycanda alman məskənlərinin 200 illik yubileyinə həsr edilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbəri Leyla Qasımova Azərbaycanın tarixən müxtəlif xalqların və dinlərin nümayəndələrinin dinc yanaşı yaşadığı məkan olduğunu qeyd edib, ölkədəki hazırkı tolerant mühitin əsasında qədim tarixi ənənələrin dayandığını vurğulayıb. Bildirib ki, Azərbaycan tarixində iz buraxmış etnik qruplardan biri də almanlar olub və onlar Azərbaycanın ictimai-siyasi, xüsusən də iqtisadi həyatında mühüm rol oynayıblar. Buna görə də dövlətimizin başçısı İlham Əliyev "Cənubi Qafqaz regionunda alman məskənlərinin salınmasının 200 illiyi haqqında" Sərəncam imzalayıb. Həmin icmanın yubileyi müxtəlif formatlarda qeyd edilir.

Tanınmış aparıcı, "Bakının sirləri" verilişinin müəllifi və aparıcısı, şərqşünas və araşdırmaçı Fuad Axundov qonaqlara təqdim edən Leyla Qasımova onun Bakı şəhərinin tarixi, memarlığı və görkəmli şəxsiyyətləri ilə yanaşı, Azərbaycan tarixinin müxtəlif dövrləri barədə ən məlumatlı şəxslərdən biri olduğunu vurğulayıb.

Fuad Axundov Azərbaycandakı alman icmasının tarixi barədə geniş məruzə ilə çıxış edib. Foto və videotəqdimatla müşayiət olunan məruzədə Cənubi Qafqazda alman koloniyalarının yaranmasına aparan tarixi yol barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, çar Rusiyasının yeni işğal olunmuş ucqar əyalətlərinə həm zəhmətkeş, həm də hökumətə loyal olan, eləcə də dininə görə yerli əhaldən fərqlənən etnik qrupların köçürülməsi ənənə halını almışdı. Napoleona qarşı müharibələrdə əldən düşmüş Avropada vergi və hərbi səfərbərlikdən bezən, əkin və təsərrüfatları viran qalan kəndlilər xam torpaqlara köç etməyə üstünlük veriblər. Beləliklə 1817-ci ildə Cənubi Qafqazda ilk alman məskəni indiki Gürcüstan ərazisində yaranıb, 1819-cu ildə isə Almaniyanın indiki Baden-Vürtemberg əyalətindən köç edən alman kəndliləri Azərbaycan ərazisində ilk məskənlərini – Yelenendorf kəndini salıblar. Zəhmətkeş şvab almanları yerli əhali ilə mehriban qonşuluq şəraitində yaşamaqla qısa zamanda üzümçülük, əkinçilik, heyvandarlıq və digər sahələrdə ciddi yüksəlişə nail olublar. Tezliklə alman məskənlərinin sayı səkkizə çatıb.

Simens qardaşlarından tutmuş "Konkord" şirkətinə qədər müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən alman koloniyacıları barədə məlumat verən Fuad Axundov onların Azərbaycan iqtisadiyyatına, eləcə də elm, memarlıq, ictimai mühit və digər sahələrə töhfələrini də diqqətə çatdırıb.

Həmçinin qeyd edilib ki, İkinci Dünya müharibəsinin başlanması ilə Azərbaycanda qırx minlik alman icması üçün tarixin qara səhifələri açılıb. Nasist Almaniyası ilə əlbir fəaliyyət və vətənə xəyanətdə ittiham olunan almanlar Azərbaycandan sürgün edilib. Lakin onların irsi və yaşayış məskənləri qorunaraq saxlanılıb. Bu gün almanların cəm halında yaşadıkları tarixi məskən, eləcə də abidələri dövlət tərəfindən mühafizə və restavrasiya olunur, təşviq edilir.

Məruzənin yekununda alman məskənlərində kiçik yaşlarında alman həmyaşıdları ilə bu dilə yiyələnmiş sakinlərin xatirələrini bölüşdüyü videoçarx nümayiş etdirilib.

Elgün Niftəli
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
Vyana

Parisdə İkinci Dünya müharibəsinin partlamamış mermisi zərərsizləşdirilib

Parisdə İkinci Dünya müharibəsindən qalma partlamamış 500 kiloqramlıq Amerika aviasiya mermisi aşkar edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Parisin 18-ci rayonunda tikinti

aparılan sahədə aşkar edilmiş aviasiya mermisi polis prefekturasının mina təmizləmə qrupu tərəfindən partladılaraq zərərsizləşdirilib.

Mərminin zərərsizləşdirilməsi əməliyyatı zamanı 1800 sakin evakuasiya edilib. Parisin şimalında "Şimal vağzalı" istiqamətində qatarların gediş-gəlişi, ümumiyyətlə, nəqliyyatın hərəkəti dayandırılıb.

Şahla Ağalarova
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri
Paris

Allah rəhmət eləsin

Respublika Veteranlar Təşkilatı və Hacıqabul rayon Veteranlar Təşkilatı II Dünya müharibəsi iştirakçısı **Nəsirova Mirvari Əsəd qızının** vəfatından kədərliyini bildirir, ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Respublika Veteranlar Təşkilatı və İsmayılı rayon Veteranlar Təşkilatı II Dünya müharibəsi iştirakçısı **Ağayev Niyaz Məsim oğlunun** vəfatından kədərliyini bildirir, ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir.

Əziz oxucular, "Azərbaycan Veteranı" qəzeti üçün abunə yazıla bilərsiniz!

Qəzetimizə abunə olmaq üçün:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC-nin Səbail filialı
Hesab nömrəsi AZ33İBAZ38090019442437115209
6 aylıq abunə haqqı - 7.5 AZN, 1 illik abunə haqqı - 15 AZN

Qeyd: Əziz və hörmətli oxucular, "Azərbaycan Veteranı" qəzetinə abunə olmaq üçün "Azərmətbuatyayımı" ASC şöbələrinə, poçtlara, Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatına və Təşkilatın rayon şöbələrinə müraciət edə bilərsiniz.

Əlaqə telefonları: (012) 440- 21-08 (012) 497- 63-58 (111)

"Azərbaycan Veteranı" qəzetinin elektron ünvanına (az.veteran@mail.ru) məqalələrinizi göndərməklə bizimlə əməkdaşlıq edə bilərsiniz. Qeyd edək ki, "Azərbaycan Veteranı" qəzetində dərc olunan məqalələrdəki faktlara və məlumatlara görə müəllif məsuliyyət daşıyır. Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Baş redaktor
Ülvi İBRAHİMLİ

Məsul katib
Şahla QARAYEVA

Qəzet Ədliyyə
Nazirliyində
qeydiyyatda alınıb.
Təsisçi: Azərbaycan
Respublikası
Veteranlar
Təşkilatının Rəyasət
Heyəti

"Azərbaycan
Veteranı" qəzeti.
VÖEN:
1701285981
verilmə tarixi -
23.11.2011

Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu,
Kaveroçkin küçəsi, 34
Əlaqə telefonu: 012 440-21-08
e-mail: az.veteran@mail.ru
Dövlət qeydiyyat nömrəsi - 3486
Dövlət qeydiyyat tarixi -
19.10.2011

Qəzet ayda iki dəfə "Azərbaycan Veteranı"
qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılır,
səhifələrin və "Veteran Nəşriyyatı"
mətbəəsində nəşr olunur.

Qiyməti 60 qəpik
Tiraj: 1290